

К о н с п е к т

за кандидат- докторанти по финансово право

Обща част

ТЕМА I

Понятие за финансово право

1. Финансовото право като отрасъл на действащото право на Република България. Обща характеристика. Предмет и метод на правно регулиране. Източници на финансовото право. Разграничение на финансовото право и останалите правни отрасли. Съотношение между финансовото право и останалите правни отрасли.

ТЕМА II

Източници на финансовото право

2. Финансови правни норми. Същност, структура и видове. Особенности на финансовите правни норми. Финансов план и финансова правна норма. Тълкуване на финансовите правни норми. Действие на финансовите правни норми по време, място и по отношение на лицата.

ТЕМА III

Финансови правоотношения

3. Устройство и компетентност на финансовата администрация. Финансови правомощия на органите на държавна власт и държавно управление с обща компетентност. Специализирани финансови органи. Финансови актове. Обща характеристика. Видове финансови актове. Съотношение между финансовите и административните актове.

4. Финансови правоотношения. Обща характеристика. Същност и структура на финансовите правоотношения. Организационни финансови правоотношения. Възникване и развитие на финансовите правоотношения. Юридически факти. Субекти на финансовите правоотношения. Финансова правосубектност. Субектен състав. Активни и пасивни субекти.

5. Усложнения в развитието на финансовите правоотношения. Промени във фактическите състави и страните на правоотношението. Представителство, правоприемство, солидарна

отговорност и отговорност за чужд финансов дълг, симулация и заобикаляне на финансовия закон.

6. Санкции, налагани за нарушения на финансовите правни норми. Особенности. Видове санкции. Принудителни административни мерки.

ТЕМА IV

Държавни вземания

7. Финансови вземания и финансови задължения. Обща характеристика. Държавни вземания. Системи за определяне на размера на държавните вземания. Производство за определяне на държавните вземания.

8. Прекратяване на финансовите правоотношения. Изпълнение на държавните публични вземания. Видове изпълнение. Срокове при изпълнението. Гаранции за изпълнение. Привилегии. Други способи за погасяване на държавните публични вземания. Финансова амнистия. Опрощаване. Прихващане. Давност и преклузивни срокове.

9. Принудително изпълнение на държавните публични вземания. Органи. Предпоставки. Способи за осъществяване на принудителното изпълнение. Производство по принудителното изпълнение.

ТЕМА V

Държавен финансов контрол

10. Правна уредба на държавната финансова инспекция. Статут и правомощия на контролните органи. Финансово – контролни производства. Разграничаване със сходните правни институти. Приключване на контролното производство. Актове. Мерки за въздействие, предприемани по повод констатирани слабости, нарушения и причинени вреди.

ТЕМА VI

Имуществена отчетническа отговорност

11. Правен режим на имуществената отчетническа отговорност. Разграничаване на имуществената отчетническа отговорност по ЗЗД. Субекти на имуществената отчетническа отговорност. Третите лица като субекти на отговорността.

12. Предпоставки за възникване на имуществената отчетническа отговорност. Определяне размера на причинената вреда и нейната оценка. Основания за освобождаване от имуществена отчетническа отговорност. Способи за погасяване на имуществената отчетническа отговорност. Плащане. Възстановяване

в натура. Прихващане. Опрощаване на задължението. Сливане. Погасителна давност.

Специална част

ТЕМА VII

Бюджетна система

14. Бюджетно право. Понятие и източници. Правна характеристика на бюджета. Елементи на бюджетната система. Бюджетно регулиране. Бюджетна класификация. Местни бюджети. Бюджетен процес. Обща характеристика. Съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на държавния бюджет. Органи и тяхната компетентност.

15. Статут и правомощия на Сметната палата.

ТЕМА VIII

Правен режим на бюджетните приходи

16. Правен режим на бюджетните приходи. Понятие и видове бюджетни приходи. Правна характеристика на данъците. Видове данъци. Данъчна политика. Правен режим на таксите. Понятие и нормативна уредба. Видове такси. Субекти. Определяне на размера на таксите. Производство. Съдебни такси.

17. Данъчен процес. Обща характеристика. Нормативна основа. Принципи на данъчния процес. Участници, субекти и страни в процеса. Видове производства. Ревизионни актове. Обща характеристика. Издаване, условия за действителност.

18. Административно обжалване на ревизионните актове. Правомощия на контролната инстанция. Обжалване по съдебен ред. Правомощия на съда. Отмяна на влезли в сила решения по данъчни дела. Изменение на данъчните задължения.

19. Правен режим на корпоративното подоходно облагане. Обща характеристика. Субекти и данъчно задължени лица. Обект на облагане. Териториален обхват на закона. Преотстъпване на данък. Правен режим на данъка върху общия доход. Обща характеристика. Субекти и данъчно задължени лица. Обект на облагане. Данъчни облекчения.

20. Правен режим на данъка върху недвижимите имоти. Обща характеристика. Субекти. Обекти на облагане и данъчна оценка. Деклариране на имота. Размер на данъка. Внасяне на данъка. Правен режим на данъка върху наследствата. Обща характеристика. Субекти. Обект на облагане и оценка на имуществото. Деклариране на облагаемото имущество. Размер на данъка. Освобождаване и привилегии. Внасяне на данъка. Правен режим на данъка при

придобиване на имущества по дарение и по възмезден начин. Обща характеристика. Субекти. Обект на облагане и оценка на имуществото. Деклариране на сделките. Размер на данъка. Освобождаване. Внасяне на данъка.

21. Правен режим на данъка върху добавената стойност. Обща характеристика. Субекти. Данъчна регистрация.. Обект на облагане с данък върху добавената стойност. Облагаеми, необлагаеми и освободени доставки. Данъчно облагане с данък върху добавената стойност. Начисляване на данъка. Данъчен период. Данъчен кредит. Внасяне на данъка. Документация и отчетност.

22.Правен режим на акцизите. Обща характеристика. Субекти. Данъчна регистрация.Обект на облагане. Данъчни ставки. Специфични разпоредби при облагането. Внасяне на данъка. Документация и отчетност.

23.Данъчни задължения на чуждестранни лица. Международно двойно данъчно облагане. Способи за избягване на двойното данъчно облагане.

24. Правен режим на митните сборове. Понятие и нормативна уредба. Видове мита. Митническа политика. Статут и правомощия на митническите органи. Производство по събиране на митата. Субекти. Обект на обмитяване. Освобождаване от мита. Обжалване. Митнически нарушения и наказания.

25. Правен режим на Комисията за финансов надзор

ТЕМА IX

Банкова система

26. Банково право. Понятие и източници на банковото право. Банкова система. Банкови и небанкови финансови институции. Основни понятия на банковото право. Правен режим на влогонабирането. Правен режим на кредитирането.

27.Правен режим на БНБ. Мястото на БНБ в банковата система. Устройство, управление и правомощия на БНБ. Банков надзор. Понятие. Надзорни правомощия на БНБ. Вътрешен банков контрол. Контрол върху търговските банки. Банков контрол върху големите и вътрешните кредити. Кредитни ограничения.

28.Правен режим на търговските банки. Учредяване. Собствен капитал, капиталова адекватност. Резерви. Органи на управление. Ликвидация на банките. Банкова несъстоятелност.

ТЕМА X

Валутна система

29. Валутно законодателство. Валутен режим. Местни и чуждестранни лица. Правен режим на сделките и действията под

валутен контрол. Правна уредба на валутния контрол. Понятие. Основни задачи на валутния контрол. Органи и тяхната компетентност. Отговорности при упражнен валутен контрол.

Литература:

финансово право

Учебници:

СТОЯНОВ, Иван. Финансово право, 2010, С., Феня
КУЧЕВ, Страшимир. Финансово право, 2004, С., ЛиСтра
АНГЕЛОВ, А. Финансово право на Народна Република България. С., 1960.; 2 преработено изд. 1967; 3 преработено изд. С. 1970; 4 преработено изд. С., 1975.
ЗЛАТАРЕВ, ХРИСТОФОРОВ. Финансово право на НРБ, С., 1983

Основна литература:

АНГЕЛОВ. А., Милчо Костов. Финансов план и финансовоправна норма. С., Наука и изкуство. 1972.
ДИМИТРОВ, В. Въведение в банковото право, С., 1996.
КОСТОВ, М. Имуществена отчетническа отговорност, С., БАН, 1968 г.
КОСТОВ, М. Финансови правни отношения, С., Издателство на БАН, 1979 г.
КУЧЕВ, Стр. Акт за начет, С., 1999
КУЧЕВ, Стр. Митническо право. С., 1998
КУЧЕВ, Ю. Държавен финансов контрол. С., 2010
ПЕНОВ, С. Понятие за международно двойно данъчно облагане. Сп. Финансоводанъчен контрол, кн.8. С., 1996
ПЕНОВ, С. Регулативно действие на нормите на международните договори за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и имуществата. Сп.-Търговско и данъчно право, кн. 4, 1996
ПЕНОВ, С. Регулативно действие на нормите на международните договори за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и имуществата. Сп.Търговско и данъчно право, кн.5. С., 1996
ПЕНОВ, С. Действие на договорите за избягване на международното двойно данъчно облагане. Сп.Финансоводанъчен контрол, кн. 2. С., 1997
ПЕНОВ, С. Правен режим на спогодбите за избягване на международното двойно данъчно облагане. Данъчен наблюдател, кн. 1. С., 1999

ПЕНОВ, С. Избягване на международното двойно данъчно облагане на доходите и имуществата чрез норми на националното данъчно право. Административно правосъдие, кн. 3. С., 1999

Допълнителна литература:

АВРАМОВ, Й. Митнически и данъчен контрол, Сиела, 2002

АНГЕЛОВ. А. Преглед на съдебната, арбитражната и административната практика относно обекта на последващия финансов контрол. - Правна мисъл, 1965, № 1, 103-107.

АНГЕЛОВ. А. Преглед на съдебната и административната практика по въпроса за лицата, които носят материална отговорност във връзка с упражнен последващ финансов контрол. - Правна мисъл, 1965, № 3, 78-84.

БОБАТИНОВ, М. Банково право-второ преработено и допълнено издание, С., 2000

ВЕЛИКОВ, В. Митническа територия. Митническа граница. С., 2000

ВЕЛИКОВ, В. Понятието "митническа зона" и правомощията на митническите органи. Административно правосъдие, 2000, №2

ВЛАДИМИРОВ, Р. Защита на финансово данъчната система от правонарушения, 2002

ГОЛЕМИНОВА, С., Евелина Димитрова. Ръководство по финансово право на Република България. С., Тилиа, 1996. 472 с.; 2. прераб. и доп. изд. със загл.: Финансово право. Ръководство. С., Сиела, 2001.

ДИМИТРОВ, В. Законова уредба на надзорната компетентност, упражнявана от органите на БНБ. Банков преглед, 1993. № 4.

ДИМИТРОВ, В. Легалното определение за банка според ЗБКД. Съвр. право, 1995, № 2.

ЗИНОВИЕВА, Д. Компетентност на административните органи. С., 2000

ИВАНОВ, К. Валутно законодателство. Сиби. С., 2000

КУЧЕВ, Стр. Финансова дисциплина. С., Наука и изкуство, 1984

ЛАЗАРОВ, К. Недействителност на административните актове. С., 2000

ЛАЗАРОВ, К. Принудителни административни мерки, С., 1981

ЛАЗАРОВ, К. За съответствието на административния акт с целта на закона. С., 1990

ПЕНОВ, С. Методи за избягване на международното двойно данъчно облагане. Сп. Търговско право, кн. 3/4. С., 1996

ПЕТКАНОВ, Г. Бюджетната компетентност на народните съвети в НР България. С., Унив. изд. Кл. Охридски, 1988. 176 с.

ПЕТКАНОВ, Г. Правен режим на банковата тайна. - Банки, пари, инвестиции, 1994, № 6, 31-36.

ПЕТКАНОВ, Г. Правен режим на финансовата ревизия. - СУ. Юридически факултет. 1983.

МЛАДЕНОВ, П. Митническо представителство и агентиране. Същност, особености, форми, източници, С., 2000.

РУСЧЕВ, И. Лицензии за извършване на банкова дейност, Пазар и право, кн. 3/2000.

СИМЕОНОВ, А. За новата правна уредба на митните сборове – Съвременно право, 2000, №1

СИМЕОНОВ, А. Издаване и обжалване по административен ред на постановленията за принудително събиране на публичните държавни вземания, издавани от митническите органи. Съвременно право, 2000, №6

СИМЕОНОВ, А. Източници на митническото право. Правна характеристика на „митните сборове”. Мита и такси с равностоен ефект. Възникване на митническото задължение. Длъжник по митническото правоотношение. – Бюл. на асоциацията на прокурорите в България, 2011, № 2,

СТОЯНОВ, Ив. Механизъм на управление на публичните финанси. С., 2011

СТОЯНОВ, П. Финансова наука. [Кратък курс]. Бюджет и публичен кредит. С., печ. Радикал, 1920. 160 с.

СТОЯНОВ, П. Бюджетът на съвременната държава. С., 1938 г.

ХРИСТОЗОВ, Хр. Данъчните нарушения, Сиби, С., 2010г.

Данъчно право

Учебници:

ПЕТКАНОВ, ГЕОРГИ . Данъчен процес. С., Тилиа, 1996

СТОЯНОВ, ИВАН. Данъчно право и данъчен процес, 2012, С., Феня

СТРАШИМИР КУЧЕВ, ЮРИЙ КУЧЕВ. Данъчно право, С., 1997

Основна литература:

ДИМИТРОВА, ЕВЕЛИНА. Правен режим на данъка върху добавената стойност. С., 2010

ДИМИТРОВА, ЕВЕЛИНА. Сравнителноправни аспекти на облагането с ДДС, С., 2011

КАРАНИКОЛОВ, ЛЮБЕН. Данъчният облагателен акт., С.1995

КУЧЕВ, СТРАШИМИР. Данъчен ревизионен акт. С., 2000

КУЧЕВ, СТР. Данъчно изпълнително право. С., 2000.

КУЧЕВ, ЮРИЙ. Автономия на данъчното право, С., 2002.

ЛАЗАРОВ, КИНО. Недействителност на административните актове. С., 2000

ЛАЗАРОВ, КИНО. Принудителни административни мерки, С., 1981

ЛАЗАРОВ, КИНО. За съответствието на административния акт с целта на закона. С., 1990

МИНКОВА, ГАНЕТА. Данъчни задължения, Сиела., С., 2012

ПАНАЙОТОВ, ПЛАМЕН. За данъчните престъпления, чиито състави се характеризират с избягване плащането на данъци. - Съвр. право, 1999, № 4, 47-61.

ПАНАЙОТОВ, ПЛАМЕН. Данъчни престъпления по българското право. - В: Данъчни престъпления и нарушения. Варна, 2000, 5-37.

ПЕТКАНОВ, ГЕОРГИ . Данъчен процес. С., Тилиа, 1996

ПЕТКАНОВ, ГЕОРГИ. Изпълнение на данъчните задължения. Финанси, 1995, №3

ПЕТКАНОВ, ГЕОРГИ. Обезпечителни мерки в данъчния процес. - Съвр. право, 1995, № 4

ПЕНОВ, САШО. Правото на ЕС и преките данъци на държавите членки. С., 2011 г.

ПЕНОВ, САШО. Правен режим на корпоративното подоходно облагане. Аспекти на хармонизацията с правото на Европейския съюз. - СУ. Юридически факултет. 2000.

ПЕНОВ, САШО. Методи за избягване на международното двойно данъчно облагане. Сп.Търговско право, кн.3/4. С., 1996

ПЕНОВ, САШО. Понятие за международно двойно данъчно облагане.. Сп.Финансоводанъчен контрол,кн.8. С., 1996

ПЕНОВ, САШО. Регулативно действие на нормите на международните договори за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и имуществата.. Сп-Търговско и данъчно право, кн.4 1996

ПЕНОВ, САШО. Регулативно действие на нормите на международните договори за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и имуществата. Сп.Търговско и данъчно право, кн.5,1996

ПЕНОВ, САШО. Действие на договорите за избягване на международното двойно данъчно облагане. Сп.Финансоводанъчен контрол,кн.2. С., 1997

ПЕНОВ, САШО. Правен режим на спогодбите за избягване на международното двойно данъчно облагане. Данъчен наблюдател,кн.1.С., 1999

ПЕНОВ, САШО. Избягване на международното двойно данъчно облагане на доходите и имуществата чрез норми на националното данъчно право. Административно правосъдие, кн.3. С., 1999

ПЕНОВ, САШО. Конституционните промени в организацията на местните данъци и измененията на Закона за местните данъци и такси. - Администр. правосъдие, 2008, № 2, 41-48.

ПЕНОВ, САШО. Обжалване на ревизионните актове по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс по административен ред. - De jure, 2010, № 1, 31-37.

СТОЯНОВ, ИВАН. Юридически факти в данъчното право. Феня, С., 2011.
СТОЯНОВ, ПЕТКО. Данъчно право, С., Издателство на БАН. 1994 г.
СТОЯНОВ, ПЕТКО. Данъчният деликтС., 1942 г.
СТОЯНОВ, ПЕТКО. Тълкуването на данъчните закони, С. 1940 г.
ХРИСТОЗОВ, ХРИСТО. Данъчните нарушения, Сиби., 2010 г.

Катедра административноправни науки 2017 Г.